

Konferences "Baltijas Enerģētikas drošība" uzdevumi":

Enerģijas piegādes drošība un cena mūsdienās ir lielākais ekonomiskais izaicinājums ne tikai Latvijas, bet arī Eiropas un pasaules mērogā. Dabas katastrofas un politiskā nestabilitāte ar dabas resursiem bagātajos reģionos ar katru dienu paaugstina energoresursu cenu, atstājot milzīgu negatīvu efektu uz pasaules ekonomiku kopumā. Ir skaidrs, ka tradicionālā veidā iegūstamā fosilā kurināmā rezerves nespēj nodrošināt ilgtspējīgu enerģētikas politiku, savukārt nesēnā Fukušimas AES katastrofa Japānā ir stipri iedragājusi atomenerģijas kā alternatīvas perspektīvas.

Latvijā situācija ir vēl bēdīgāka. Tradicionālā fosilā kurināmā (gāzes un naftas) jomā mēs esam atkarīgi no viena piegādātāja, kura politiskās attīstības virzieni ir neskaidri. No elektrības un gāzes infrastruktūras viedokļa Baltijas valstis joprojām ir vienuļa sala Eiropā, ja neskaita elektrības kabeļa savienojumu starp Igauniju un Somiju). Latvijas pārlietā atkarība no viena piegādātāja vēl vairāk palielina kopējo enerģijas piegādes risku, ko rada globālās problēmas.

Eiropai un, jo īpaši Latvijai, galvenā dilemma ir - kā ilgākā termiņā panākt drošas enerģijas piegādes par cenu, ko ekonomika spēj izturēt, vienlaikus pakāpeniski pārejot uz videi draudzīgākiem enerģijas ieguves un patēriņa veidiem. Sliktākais scenārijs ir - ekonomikas sabrukums augstās energonesēju cenas vai piegāžu pārrāvuma dēļ plus totāla pasaules vides degradācija, laupot nākamajām paaudzēm iespēju komfortabli dzīvot uz planētas Zeme.

Konferences galvenais uzdevums ir meklēt alternatīvas Latvijai, koncentrējoties uz sekojošām iespējām:

- 1) Gāzes tirgus liberalizāciju un Latvijas gāzes infrastruktūras atvēršanu citiem piegādātājiem, nekavējoties pilnībā ieviešot attiecīgo ES likumdošanu;
- 2) Sašķidrinātās gāzes termināļa izbūvi, tā nodrošinot alternatīvus piegādes avotus ārpus Krievijas "Gazprom";
- 3) Slānekļa gāzes* izmantošanu, gan to ieviešot no citiem reģioniem, gan uzsākot izpēti par iespējamajiem tās resursiem Latvijā;
- 4) Atjaunojamās vietējās enerģijas avotu maksimālu izmantošanu, radot nepieciešamos ekonomiskos instrumentus zaļās enerģijas attīstībai Latvijā;
- 5) ES un Baltijas valstu sadarbības veicināšanu enerģētikas piegāžu jomā, tajā skaitā nodrošinot jaunus elektroenerģijas savienojumus starp Baltijas valstīm un pārējo ES teritoriju.

** Slāneklis - bezporains, mīksts, viegli lūstošs, bet šķidrums neuzsūcošs iezis, starp kura slāņiem daudzās pasaules vietās var atrast metānu jeb dabasgāzi. T.s slānekļa gāzes ieguves attīstību pēdējos gados var saukt par revolūcijas sākumu pasaules enerģētikā. Jaunākie tās ieguves tehnoloģiskie risinājumi ir ļāvuši ASV katru gadu audzēt ieguves apjomus par 50%, 2009. gadā apmierinot jau septīto daļu no ASV gāzes patēriņa. Pēc pēdējiem ASV Enerģētikas informācijas administrācijas (US Energy Information Administration) aprēķiniem, pasaules dabasgāzes rezervju apjomi ir palielināti par 40%.*

Pēc dažiem avotiem, Lietuvas teritorijā tehniski iegūstamās slānekļa gāzes rezerves tiek lēstas mūsu kaimiņvalsts 40 gadu gāzes patēriņa apmērā. Polijas rezerves ir vēl lielākas un, iespējams, spētu nodrošināt šīs valsts patēriņu tuvākajiem 300 gadiem! Latvijas slānekļa gāzes rezerves vēl nav izpētītas, bet domājams, ka tās pastāv.